

[Larsen-Ledet]

spørgsmålstegn ved et forslag, som har mange gode intentioner, som vi er enige i, er det, fordi vi ikke tror på teknikken i forslaget; det indebærer en betydelig risiko for konkurrenceforvridning i forhold til 100 pct. private virksomheder.

Egenkapitalens tilhørsforhold er et væsentligt punkt. Når man ved, at en arbejdsplads koster mellem en halv og en hel million kroner i oprettelse, er det svært at forestille sig, at der kan oprettes ret mange virksomheder med fuld egenkapital. Det vil sige, at der bliver brug for tilført kapital, men jeg forstår det sådan, at den fremmede kapital ikke må have nogen indflydelse i en medarbejderejet virksomhed. Jeg tror ikke, at den slags penge hænger på træerne. Jeg tror, at vi generelt har brug for mere risikovillig kapital til svage nybegyndere, hvad enten det drejer sig om medarbejderejede virksomheder eller om private virksomheder, og hvis ikke lønmodtagerfondene bliver mere motiveret til at investere i nystartede virksomheder og i udvidelse af små virksomheder, kan der opstå et problem, som vi fra radikal side gerne vil være med til at tage fat på.

Der står videre i forslaget, at det er meningen, at virksomheden skal bære sig selv. Ja, det må være en selvfølge, men det medfører også, at indflydelse og risiko bør følges ad; man kan ikke bestemme uden at løbe en risiko. Trods nye tiders indtog i vor hverdag er der gamle læresætninger her, som ikke kan tilsidesættes. Jeg tror heller ikke, at den del af forslaget, der går ud på, at alle medarbejderne og medejerne til enhver tid kan trække deres inflationssikrede kapital ud af virksomhederne, vil være særlig tillokkende for eventuelle kapitalindskydere.

Man har i landbruget en hel del erfaring med fællesejede virksomheder gennem 100 år. Jeg vil foreslå, at SF kigger lidt på, hvordan andelsvirksomhederne er bygget op, og hvordan ansvarsfordelingen er.

Jeg tror, der i forbindelse med drøftelserne af ejerformen i landbruget vil komme et udrædningsarbejde om indførelse af begrebet andelslandbrug som ejerform for dansk landbrug. Der er ingen, der endnu kan sige, hvordan den politiske holdning vil være til det, men der kan måske fremkomme noget materiale her, som det kan være nyttigt for os og hermed også for SF og forslagsstillerne at studere også i relation til fællesejede virksomheder inden for andre erhverv.

Vi går til udvalgsarbejdet med den samme respekt for dette forslag, som vi almindeligvis har for andre forslag, og vil være med til at diskutere det dér.

Emmert Andersen (CD):

CD skal meddele, at vi afviser forslaget. Jeg har egentlig ikke lyst til at sige så meget mere om det, fordi hele forslaget hviler på SF's ulyst til at lade en arbejdsgiver lede og fordele arbejdet i en virksomhed. Det går imod privatkapitalismen og lignende ting. Man fremsætter et forslag, hvorefter ejeren også er lønmodtager, og så skal man have nogle særrettigheder, nemlig have garanteret et statslån. Jeg kan ikke forstå hvorfor.

Hvis man vil starte en medejervirksomhed, kan man jo bare lave et aktieselskab, et anpartsselskab eller et andelsselskab. Det står enhver frit for, så det kan man bare gøre, men at det skal være med statsgaranti, kan jeg ikke se. Jeg vil også gerne have nogle lån med statsgaranti, og det er der vist mange der gerne vil; hvorfor skal de så ikke have det? Hvorfor lige disse mennesker? Det kan jeg ikke forstå.

Jeg tror, det var ministeren, der sagde, at der jo ikke er noget synligt bevis for, at medejervirksomheder har det bedre end ganske almindelige virksomheder – tværtimod. Den seneste, vi har set, er vel Information, som lige har måttet fyre fem af sine medejere, og de er ved at blive smidt ud af Journalistforbundet, fordi deres vilkår er ringere, end Journalistforbundet mener de skal være.

I Sovjetunionen har man også medejervirksomheder, for dér er man jo medejere af det hele, og af dem, der er beskæftiget i landbruget derovre, er der uden for kollektiverne 3 pct., der er selvstændige. Disse 3 pct. producerer 35 pct. af alle landets landbrugsvarer. Jeg synes derfor ikke, der er noget bevis for, at kollektiver eller medejervirksomheder er noget særligt, så vi afviser blankt forslaget.

Pia Dahl (FP):

Jeg går ikke ud fra, at det kommer som en bombe for SF, at heller ikke Fremskridtspartiet kan tilslutte sig den socialisme i rendyrket forstand, som nærværende forslag er udtryk for.

Vi kan også kun tage klart afstand fra enhver tanke om at presse et såkaldt demokrati ned over hovedet på både medarbejdere og virk-